

Міністерство освіти і науки України
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ БІЗНЕС-КОЛЕДЖ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказом від 20.09.2022 № 194
(число, місяць, рік)

ПРОГРАМА

**вступного інструктажу з безпеки життєдіяльності для здобувачів
освіти під час освітнього процесу**

Черкаси, 2022

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Програма вступного інструктажу з безпеки життєдіяльності здобувачів освіти під час освітнього процесу в навчальному закладі поширюється на всіх учасників освітнього процесу під час перебування в навчальному закладі та на його території.

1.2. Програму вступного інструктажу з безпеки життєдіяльності здобувачів освіти розроблено відповідно до «Положення про організацію роботи з охорони праці учасників освітнього процесу», затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України від 26.12.2017 №1669.

1.3. Усі учасники освітнього процесу повинні знати правила надання першої (долікарської) допомоги при характерних ушкодженнях.

1.4. Вступний інструктаж проводиться куратором або соціальним педагогом. Запис про проведення вступного інструктажу робиться в журналі обліку занять.

2. ВІДОМОСТІ ПРО ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ БІЗНЕС-КОЛЕДЖ

2.1. Коледж розташований на території міського житлового масиву по вул. В. Чорновола, 243. Земельна ділянка обгороджена зеленими насадженнями, а в місцях, прилеглих до вулиць і проїздів - огорожами. Черкаський державний бізнес-коледж - це три навчальні корпуси, гуртожиток, корпус господарчо-допоміжних приміщень, загальна площа яких складає 8663,4 кв.м. Має стадіон та два спортивних містечка, територія налічує більше 2,04 га.

2.2. Навчальний процес повністю забезпечений навчальною, довідковою та інформаційною літературою, технічними засобами навчання, екранами і звуковими посібниками.

2.3. Навчальні корпуси та гуртожиток забезпечені системою центрального водопостачання, каналізації, опалення і підключені до системи міського електропостачання.

2.4. Викладачі, службовці і працівники повністю забезпечені адміністративними і санітарно-побутовими приміщеннями.

2.5. Черкаський державний бізнес-коледж в своїй роботі керується Конституцією України, Законами України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про вищу освіту», «Положенням про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти» від 26.12.2017 № 1669.

2.6. Освітній процес розпочинається о 8 год. 30 хв. Усі здобувачі освіти повинні приходити за 10 хв. до початку освітнього процесу.

2.7. На території коледжу можливе виникнення таких небезпечних природних явищ: пожежа, снігопади та ожеледиці, сильні вітри. Сильні вітри, пожежа на АЗС, яка знаходиться на відстані 150 м, можуть ускладнювати нормальну роботу коледжу (пошкодження високих дерев, лінії електромережі, які знаходяться на відстані до 3-5 метрів від будівлі), що може спричинити розбиття скла вікон 2 то 3-го поверхів, знеструмлення будівлі коледжу. Заклад входить в зону дії хімічно-небезпечного підприємства - ВАТ «Азот». Найбільш можливе зараження території коледжу хімічними речовинами типу аміак.

2.8. Основними небезпечними та шкідливими факторами в коледжі є:

- електроприлади;
- робота за комп'ютером;
- наявність комунікаційних і каналізаційних колодязів на території коледжу;
- система опалення, що живиться гарячою водою під певним тиском.

2.9. Усі кабінети підвищеного ризику, спортивні майданчики, навчально-дослідне господарство є об'єктами безпеки, тому необхідно дотримувати Правил безпеки під час роботи та бути одягненим у відповідний одяг.

3. ЗАГАЛЬНІ ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ НА ТЕРИТОРІЇ КОЛЕДЖУ

3.1. Здобувачі освіти зобов'язані виконувати вимоги з безпеки життєдіяльності, передбачені відповідними правилами та інструкціями, дотримувати дисципліни, сумлінно навчатися.

3.2. Здобувачі освіти зобов'язані берегти обладнання, інвентар, матеріали, навчальні посібники та ін., бережливо ставитися до майна коледжу.

3.3. Здобувачі освіти зобов'язані сумлінно дотримувати правил особистої гігієни і санітарних норм на місці праці.

3.4. Здобувачі освіти зобов'язані виконувати лише ту роботу, яку доручив викладач або керівник після прослуханого інструктажу.

3.5. Не можна бігати, штовхатися, кричати, грати в рухливі ігри на перервах, а також під час освітнього процесу.

3.6. Заборонено провокувати словами, діями агресивну поведінку, що може призвести до бійки під час освітнього процесу.

3.7. Не можна підходити до внутрішніх балконів, перил, перехилитися через них, спускатися перилами сходів.

3.8. Не можна приносити до навчального закладу небезпечні предмети (різючі, колючі, вибухові, вогнебезпечні предмети, газові балончики, петарди та ін.).

3.9. Не можна курити, вживати алкогольні напої, наркотичні речовини.

3.10. Слід бути обережним у найбільш травмонебезпечних місцях (уважно та спокійно спускатися сходами, перебувати в рекреаціях, біля дверей кабінетів та скляних дверей коридорів, не ховатися за ними).

4. ВИМОГИ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ПОРЯДОК ДІЙ ПРИ ВИНИКНЕННІ ПОЖЕЖІ

4.1. Кожен здобувач освіти зобов'язаний знати і точно виконувати правила пожежної безпеки, а при виникненні пожежі не панікувати, а виконувати вимоги інструкції та вказівки дорослих щодо виходу в безпечне від вогню місце.

4.2. Здобувачам освіти на території навчального закладу заборонено курити і розкидати запалені сірники, застосовувати в приміщеннях відкритий вогонь (паяльні лампи, факели, запальнички та ін.).

4.3. На території навчального закладу не можна розкладати багаття, спалювати сміття, відходи, пакувальні матеріали.

4.4. Не можна використовувати у приміщеннях електрокип'ятильники, чайники та інше; не залишати без нагляду викладача включених в електромережу електричних приборів.

4.5. Під час навчальних занять, масових заходів не можна наближатися до електроприладів, музичної апаратури, що живляться електрострумом. У разі виявлення обірваних проводів, неізолюваної проводки, іскріння проводки слід негайно повідомити куратора, викладача, адміністрацію, чергових.

4.6. Не можна збиратися під час проведення масових заходів, перерв біля проходів, входів та виходів, сходинок та аварійних виходів у приміщенні вестибюлю; загороджувати предметами проходи, слід залишати їх завжди вільними для здійснення евакуації у разі надзвичайної ситуації.

4.7. У разі виникнення пожежі або аварійної ситуації потрібно:

– негайно повідомити про це викладача, куратора, адміністрацію, чергових;

– після евакуації вишикуватися в зазначеному місці і під час переклички зазначити свою присутність для обліку евакуйованих здобувачів освіти. Нікуди після евакуації без дозволу куратора, викладача не йти;

– якщо непередбачувана ситуація виходить з-під контролю дорослих, слід терміново зв'язатися за телефонним зв'язком за номером 101, повідомити про пожежу або аварійну ситуацію, назвати своє прізвище, ім'я та адресу навчального закладу, телефон свій або навчального закладу. Коротко описати ситуацію: кількість людей, відкритий чи закритий вогонь, наявність диму.

4.8. Правила поведінки під час пожежі в навчальному закладі у разі відсутності поруч з здобувачами освіти дорослої людини:

4.8.1. Пожежа у аудиторії, приміщенні навчального закладу:

– якщо можна вийти з аудиторії через двері – слід рятуватися самому і допомогти іншим людям;

– якщо вихід перекрито вогнем, а здобувач освіти перебуває не вище другого поверху або поряд є дерево чи пожежна драбина, слід вибратися з аудиторії через вікно;

- під час пожежі не можна ховатися в глухі кути, під парту, в шафи, у комору та ін.;
 - потрібно захищати органи дихання і закрити щілини під дверима (краще вологими ганчірками);
 - подавати сигнали рятувальникам.
- 4.8.2. Пожежа в коридорі навчального закладу:
- перш ніж визирнути в коридор, слід торкнутися тильною стороною долоні ручки вхідних дверей. Якщо вона гаряча, відчиняти не можна – там пожежа;
 - якщо ручка дверей холодна, потрібно визирнути в коридор. Якщо там вогонь або багато диму, слід зачинити двері;
 - якщо диму небагато, але він іде знизу, це означає, що пожежа на нижніх поверхах. Не можна спускатися вниз, потрібно зайти в аудиторію, зачинити двері й чекати на допомогу рятувальників;
 - якщо неможливо залишити приміщення, слід зателефонувати за номером 101, щоб повідомити про себе, і зачинитися у приміщенні з виходом до вікна;
 - якщо пожежа сталася на поверх вище, слід, попередньо захистивши органи дихання, спустатися вниз сходами.

5. РАДІАЦІЙНА БЕЗПЕКА, ДІЇ У РАЗІ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ ТЕХНОГЕННОГО ТА ПРИРОДНОГО ХАРАКТЕРУ

5.1. Інформація про загрозу та виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, радіоактивного, хімічного, бактеріологічного зараження, катастрофічного затоплення, інших видів небезпек надходить по системі оповіщення від місцевого штабу цивільного захисту, по радіо, телебаченню, преси, інших засобів зв'язку, а також від викладачів, соціальних педагогів, вихователів та адміністрації навчального закладу.

5.2. У разі виникнення надзвичайної ситуації радіоактивного хімічного, бактеріологічного зараження та інших видів небезпеки, слід чітко виконувати вказівки та інструкції викладача, куратора, адміністрації, медичних робітників.

5.3. Категорично заборонено підходити до вікон, якщо евакуацію не було здійснено з приміщення навчального закладу й вони загерметизовані, не відчиняти їх.

5.4. Не можна вживати воду та їжу, не організовану викладачами, кураторами. Вода в крані може бути зараженою, як і їжа, що перебувала на ураженому повітрі.

5.5. Якщо в кімнату приміщення, у якому ви перебуваєте, через щілини, незачинені вікна потрапляє уражене повітря, слід негайно повідомити про це викладача, вихователя, адміністрацію. Якщо в кімнаті приміщення, у якому ви перебуваєте, наявне забруднення ртуттю, потрібно негайно відійти від зараженого місця, нічого не чіпати руками та негайно повідомити про це куратора, викладача, адміністрацію.

5.6. Визначити, що однією з провідних методик із попередження радіоактивного захворювання є йодопротекція.

5.7. Під час виникнення загрози затоплення чітко виконувати розпорядження й вказівки куратора, викладача, адміністрації: перебувати у зазначеному місці й стежити за тим, щоб була відключена електрика й вода в приміщенні, у якому ви перебуваєте. У разі визначення даних порушень, слід одразу повідомити дорослих.

5.8. При снігових бурях, ураганах, смерчах та інших стихійних лихах слід чітко виконувати розпорядження і вказівки викладача, адміністрації: перебувати у зазначеному місці. Категорично заборонено підходити до вікон і дверей, відчиняти їх. Слід чітко виконувати вказівки дорослих щодо евакуації.

5.9. У разі надзвичайних ситуацій епідемічного характеру слід мати при собі ватно-марлеву пов'язку; не давати засобів особистої гігієни в чуже користування; користуватися особистим посудом, питною водою та ємностями для пиття; частіше перебувати на свіжому повітрі й вживати заходів щодо попередження інфекційних захворювань.

5.10. У разі виникнення землетрусу й обвалу будівлі закладу, діяти за такими правилами:

- покликати на допомогу;
- якщо хтось відгукнувся, повідомити про місце перебування і що сталося; – спокійно чекати, поки розберуть завал;

- якщо ніхто не чує, спробувати звільнити руки й ноги;
- визначити, якими предметами завалено;
- якщо вони не надто важкі, обережно розбирати завал. Намагатися не зачепити те, на чому все тримається;
- якщо не видно, чим завалено, або предмети, які на вас упали, дуже важкі, терпляче кликати на допомогу протягом кілька годин;
- якщо ніхто не чує, все-таки спробувати розібрати завал;
- звільнившись, оглянути себе. За потреби, надати собі першу допомогу: зупинити кровотечу, зафіксувати зламану кінцівку;
- якщо не зможете вибратися з будинку, слід сповістити про себе (за можливості скористатися – телефоном мобільного зв'язку, стукати по трубах опалення, голосно кликати на допомогу);
- очікуючи на допомогу, слід намагатися уникнути переохолодження: постелити щось на підлогу, лягти на бік, підклавши під себе руку, коліна підтягнути до грудей.

6. БЕЗПЕКА ДОРОЖНЬОГО РУХУ

6.1. Здобувачі освіти зобов'язані:

- вчити на заняттях курсів «Охорона праці та безпека життєдіяльності», виховних годинах правила дорожнього руху й неухильно дотримувати їх та інших нормативних актів із питань безпеки дорожнього руху;
- створювати безпечні умови для дорожнього руху, не завдавати своїми діями або бездіяльністю шкоди підприємствам, установам, організаціям, навчальному закладу і громадянам;
- виконувати розпорядження органів державного нагляду та контролю щодо дотримання законодавства про дорожній рух.

6.2. Здобувачі освіти навчального закладу під час перебування на вулиці за межами навчального закладу зобов'язані:

- рухатися по тротуарах, пішохідних або велосипедних доріжках, узбіччях, у разі їх відсутності – по краю проїжджої частини автомобільної дороги чи вулиці;
- перетинати проїжджу частину автомобільної дороги, вулиці по пішохідних переходах, а в разі їх відсутності — на перехрестях по лінії тротуарів і узбіччя;
- керуватися сигналами регулювальника та світлофора (переходити тільки на зелений сигнал для пішохода) в місцях із регульованим дорожнім рухом;
- не затримуватися і не зупинятися без потреби на проїжджій частині автомобільної дороги, вулиці й залізничному переїзді;
- не переходити проїжджу частину автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів безпосередньо перед транспортними засобами, що наближаються, поза пішохідними переходами за наявності роздільної смуги, а також у місцях, де встановлені пішохідні чи дорожні огорожі;
- стримуватися від переходу проїжджої частини при наближенні транспортного засобу з увімкненим проблісковим маячком та спеціальним звуковим сигналом;
- виходити на проїжджу частину з-за нерухомого транспортного засобу або іншої перешкоди, що обмежує видимість, упевнившись, що не наближаються інші транспортні засоби;
- здійснювати посадку в транспортний засіб лише зі спеціального майданчика, а в разі його відсутності — з тротуару чи узбіччя;
- здійснювати посадку і висадку лише після припинення руху транспортного засобу;
- не відволікати увагу водія від керування транспортним засобом (тролейбусом, автобусом, трамваєм, маршрутним таксі);
- під час руху на автомобілі бути пристебнутим паском безпеки, а на мотоциклі – в застібнутому мотошоломі.

6.3. Здобувач освіти при користуванні велосипедом без двигуна має право:

- їздити по спеціальних велосипедних доріжках, а в разі їх відсутності — по краю проїжджої частини дороги, вулиці чи узбіччю.

– зобов'язаний: – використовувати технічно справний та належним чином обладнаний велосипед; – не перевозити вантажів, що заважають керувати; – не перевозити пасажирів, за винятком дітей віком до 7-ми років на спеціально обладнаному сидінні.

7. ПЕРША ДОПОМОГА ПОТЕРПІЛИМ

7.1. При виявленні травми у потерпілого необхідно визначити тяжкість і характер травми, діяти спокійно, рішуче, швидко і правильно організувати надання першої допомоги до прибуття медичних працівників.

7.2. Одночасно з наданням долікарської допомоги необхідно викликати швидку допомогу, відправити за працівником навчального закладу.

7.3. Повідомити адміністрацію коледжу про те, що трапилось.

8. У РАЗІ ВИНИКНЕННЯ ОБВАЛУ БУДІВЛІ, ДІЯТИ ЗА ТАКИМИ ПРАВИЛАМИ:

8.1. Покликати на допомогу;

8.2. Якщо хтось відгукнувся, повідомити про місце перебування і що сталося;

8.3. Спокійно чекати, поки розберуть завал;

8.4. Якщо ніхто не чує, спробувати вивільнити руки й ноги;

8.5. Роздивитися, якими предметами завалено;

8.6. Якщо вони не надто важкі, обережно розбирати завал. Намагатися не зачепити те, на чому все тримається;

8.7. Якщо не видно, чим завалено, або предмети, які на вас упали, дуже важкі, терпляче кликати на допомогу кілька годин;

8.8. Якщо ніхто не чує, все-таки спробувати розібрати завал;

8.9. Звільнившись, оглянути себе. Якщо необхідно, надати собі першу допомогу: зупинити кровотечу, зафіксувати зламану кінцівку;

8.10. Якщо не зможете вибратися з будинку, слід сповістити про себе (якщо є можливість, потрібно скористатися телефоном мобільного зв'язку, стукати по трубах опалення, голосно кликати на допомогу);

8.11. Очікуючи на допомогу, слід намагатися уникнути переохолодження: постелити щось на підлогу, лягти на бік, підклавши під себе руку, коліна підтягнути до грудей.

9. ДІЇ ПРИ АВАРІЯХ НА КОМУНАЛЬНИХ СИСТЕМАХ

Аварії на комунальних системах життєзабезпечення населення: електроенергетичних, каналізаційних, водопровідних і теплових рідко супроводжуються загибеллю людей, однак вони створюють труднощі життєдіяльності, особливо в холодну пору року.

Аварії на електроенергетичних системах можуть викликати довгострокову перерву в електропостачанні споживачів, а також ураження людей електричним струмом.

Аварії на каналізаційних системах сприяють масовому викиду забруднюючих речовин та погіршення санітарно-епідеміологічної обстановки.

Аварії на теплових мережах в зимовий час року призводять до неможливості проживання населення в не опалювальних приміщеннях і його вимушеної евакуації.

9.1. Повідомити про будь-яку аварію на комунальних системах чергового сторожа, викликати аварійну службу.

9.2. При скачках напруги в електричній мережі, або її відключенні, негайно знеструмити всі електропобутові прилади, висмикнути вилки з розеток, щоб під час вашої відсутності при раптовому включенні електрики не сталася пожежа.

9.3. Не наближатися ближче 5-8 м до обірваних або провислих дротів і не торкатися до них.

9.4. Якщо електронесучий провід обірвався і впав поблизу, виходити із зони ураження струмом слід дрібними кроками або стрибками (тримаючи ступні ніг разом), щоб уникнути поразки кроковою напругою.

9.5. При зникненні у водопровідній системі води закрити всі відкриті до цього крани.

9.6. Для вживання використовувати наявну у продажу питну воду.

10. ДІЇ ПРИ ЗАХОПЛЕННІ ЗАРУЧНИКІВ

10.1. Про сформовану ситуацію негайно повідомити в правоохоронні органи **за телефоном «102»**, чергового гуртожитку.

10.2. За своєю ініціативою не вступати в переговори з терористами.

10.3. Вжити заходів до безперешкодного проходу (проїзду) на об'єкт співробітників правоохоронних органів, автомашин «швидкої допомоги», транспорту рятувальників.

10.4. Надати допомогу співробітникам МВС, СБУ в отриманні інформації, яка їх цікавить.

10.5. Виконувати вимоги терористів, якщо це не пов'язано із заподіянням шкоди життю та здоров'ю людей. Не суперечити терористам, не ризикувати життям оточуючих і своїм власним.

10.6. Не допускати дій, які можуть спровокувати терористів до застосування зброї і привести до людських жертв.

11. ДІЇ ПРИ ВИЯВЛЕННІ ВИБУХОВИХ ПРИСТРОЇВ АБО ПІДОЗРІЛИХ ПРЕДМЕТІВ

У разі виявлення підозрілих предметів у будівлі (приміщенні), на території гуртожитку відпочинку негайно повідомити про знахідку в правоохоронні органи, черговому гуртожитку, вихователю гуртожитку, керівництву коледжу.

11.2. Не чіпати, не розкривати і не переміщати знахідку. Зафіксувати час її виявлення. Пам'ятати: зовнішній вигляд предмета може приховувати його справжнє призначення. В якості камуфляжу для вибухових пристроїв використовуються звичайні побутові предмети, сумки, пакети, згортки, коробки, іграшки і т. д.

11.3. Не вживати самостійно ніяких дій з предметами, в яких передбачається наявність вибухового пристрою: це може призвести до вибуху, численних жертв і руйнувань.

11.4. Постаратися відвести людей якнайдалі від небезпечної знахідки.

11.5. Обов'язково дочекатися прибуття співробітників правоохоронних органів. Не забувати, що ви є важливим очевидцем.

11.6. Забезпечити можливість безперешкодного під'їзду автомашин правоохоронних органів, «швидкої допомоги», органів управління у справах цивільного захисту до місця виявлення вибухових пристроїв.

12. ДІЇ У ВИПАДКУ ХІМІЧНОЇ АВАРІЇ

Аварія на «Азоті» може виникнути зараження території міста.

При отриманні сигналу про хімічну аварію включити радіоприймач (зайдіть в інтернет) для отримання достовірної інформації про аварію і рекомендованих дій.

12.1. Закрити вікна, відключити електропобутові прилади.

12.2. Для захисту органів дихання використовувати ватно-марлеву пов'язку або підручні вироби з тканини, змочені у воді, 2-5% розчині харчової соди (для захисту від хлору), 2% розчині лимонної або оцтової кислоти (для захисту від аміаку).

12.3. При неможливості покинути зону зараження щільно закрити двері, вікна, вентиляційні отвори і димоходи; щілини в них заклеїти папером або скотчем.

12.4. Не ховатися на перших поверхах будинків, у підвалах і напівпідвалах.

12.5. При підозрі на ураження АХНР припинити будь-які фізичні навантаження, прийняти рясне пиття (молоко, чай) і негайно звернутися до лікаря.

12.6. Вхід в будинки дозволяється тільки після контрольної перевірки вмісту в них АХНР.

12.7. Утримуватися від вживання водопровідної води - до офіційного висновку про її безпеку.

12.8. На зараженій місцевості рухатися швидко, але не бігти, піднімаючи пил, не торкатися навколишніх предметів, не наступати на пролиту рідину або порошкоподібні розсипи невідомих речовин.

12.9. Виявивши краплі невідомих речовин на шкірі, одязі, взутті та засобах індивідуального захисту, зняти їх тампоном з паперу, ганчір'я або носовою хусткою.

12.10. Після виходу із зони зараження зняти верхній одяг і залишити його на вулиці, прийняти душ (пройти санітарну обробку), ретельно промити очі і прополоскати рот. Заражений одяг випрати (якщо неможливо - утилізувати).

13. Вимоги безпеки життєдіяльності здобувачів освіти під час навчально-виховного процесу в коледжі та на його території, якщо аварійна ситуація вийшла з-під контролю за відсутністю дорослих людей.

Зателефонуйте на номери екстрених служб:

101 – пожежна охорона, МНС;

102 – поліція;

103 – швидка медична допомога;

104 – газова служба.

Сховище – підвальне приміщення учбового корпусу(вул. В. Чорновола, 243)

Розробив:

Начальник штабу цивільного захисту

Узгоджено:

Заступник директора з виховної роботи
та перспективного розвитку

Юрій МАСЛАК

Ірина ДЕРНОВА